

Højdepunkter fra SANDs hørings svar om hjemløserereformen

SANDs høringssvar til HJEMLØSEREFORMEN

Sidste år blev der indgået en politisk aftale, der blev døbt Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed. SAND har lige indsendt høringssvar på den sociale del af lovgivningen bag den politiske aftale.

Intentionerne i den politiske aftale er gode. Man vil bygge en masse boliger, opfordre kommunerne til at anvise hjemløse en bolig og give dem den bedste form for bostøtte vi kender: de Housing First inspirerede bostøttemetoder. Samtidig vil man give kommunerne ret til at udskrive hjemløse fra herberger, hvis en 3 kriterier er opfyldt. Der skal være en handleplan, en bolig og der skal være tildelt bostøtte (Housing First-inspireret, dvs. ACT, CTI ell. ICM).

Omlægger refusion

For at få det til at ske, vil man omlægge statsrefusionen for kommunernes udgifter. I dag får kommunen betalt halvdelen af det det koster at have en hjemløs på herberg. I fremtiden vil

det kun være i de første 90 dage kommunen vil få 50 procents statsrefusion. Herefter skal kommunen selv betale. Tricket skal nok virke: kommunerne vil få travlt med at finde andre løsninger end herberget. □Til gengæld vil kommunerne kunne få statsrefusion på de Housing First inspirerede bostøttemetoder og på § 107 i en periode. Og når de kan det, vil de være mere villige til at tildele hjemløse den bestemte type bostøtte. Det er vigtigt at bemærke, at det kun for hjemløse, der kommer fra et herberg, kommunen kan få refusion på bostøtten. Det skal nok også virke.

Mange hjemløse har sagt til mig, at det værste, man kan sige til en hjemløs, der indskrives på en boform er, at du skal være ude igen om 90 dage. For det er sådan, herberger og kommuner vil tolke reglerne, selvom det slås fast i aftalen, at du kan opholde dig lige så lang tid på et herberg, som du kan i dag.

Mange hjemløse har sagt til mig, at det værste, man kan sige til en hjemløs, der indskrives på en boform er, at du skal være ude igen om 90 dage. For det er sådan, herberger og kommuner vil tolke reglerne, selvom det slås fast i aftalen, at du kan opholde dig lige så lang tid på et herberg, som du kan i dag. Det er en psykisk overvindelse at henvende sig til en boform og bede om hjælp. Når man så endelig kommer væk fra gaden og i faste rammer, falder der en sten fra hjertet. Det massive fokus, der nu vil blive på at få folk hurtigt videre, vil stresse og gøre det sværere at blive klar til livet i egen lejlighed.

En hurtig løsning er ikke nødvendigvis en rigtig løsning.

Hjemløse mangler rettigheder□

Det helt store problem i aftalen, er hjemløses manglende retssikkerhed. □Det understreges, at handleplanen i videst muligt omfang skal laves i samarbejde med den hjemløse. Men den hjemløse kan ikke klage over ikke at være blevet inddraget

i handleplanen, eller over handleplanens indhold. Kommunen kan i realiteten lave en plan for dig hen over hovedet på dig.

Du har dog mulighed for at klage over bostøtten. F.eks. kan man klage over, at man ikke får den rette form for støtte eller får støtte nok. Men i praksis vil klageretten formentligt ikke være noget værd. Det er Ankestyrelsen, der skal tages sig af klagerne og de har højt og tydeligt sagt, at de ikke har kompetencen til eller muligheden for at omgøre en kommunes skøn. □ Hvis klageretten var noget værd, ville det også være oplagt at give dig mulighed for at klage over den bolig, du får anvist. Det kan være et skideskur i en baggård eller i det kvarter, du er flygtet fra af den ene eller den anden grund. Og selvom du har sagt det utallige gange og det er skrevet ind i handleplanen, frygter SAND at det i praksis vil vise sig, at det er den anviste bolig eller gaden du kan vælge imellem.

Hvis klageretten var noget værd, ville det også være oplagt at give dig mulighed for at klage over den bolig, du får anvist. Det kan være et skideskur i en baggård eller i det kvarter, du er flygtet fra af den ene eller den anden grund. Og selvom du har sagt det utallige gange og det er skrevet ind i handleplanen, frygter SAND at det i praksis vil vise sig, at det er den anviste bolig eller gaden du kan vælge imellem.

I den politiske aftale gives man mulighed for at sige "nej tak" til en bolig. Her står der: *Handleplanen og en underskrevet lejekontrakt fungerer dermed som forudsætning for, at kommunen kan udskrive borgeren til egen bolig med støtte eller et andet egnet botilbud."*

I lovforslaget er det lavet om til at en kommunal udskrivning fra en boform "*bør kun ske, når borgeren er indforstået hermed*".

Vi ved godt hvordan kommunerne vil tolke det. De vil udskrive dig så hurtigt som muligt – da de læser at den

hjemløse **BØR** være indforstået – ikke **SKAL** være det.

*Vi ved godt hvordan kommunerne vil tolke det. De vil udskrive dig så hurtigt som muligt – da de læser at den hjemløse **BØR** være indforstået – ikke **SKAL** være det.*

Unge hjemløse

I en del år har man fra lovgivers side forsøgt at holde unge hjemløse fra at blive indskrevet på §110 boformer. Ønsket går igen i dette lovudkast.

Der er da også gode erfaringer med at give unge en Housing First-inspireret indsats. Bl.a. fordi de ikke har været så lang tid i hjemløshed og derfor ikke har haft "tid til", at deres problemer eskaleres. De unge kan i langt højere grad end ældre hjemløse, plukkes direkte fra gaden eller fra en vens sofa og sættes i en lejlighed med relevant støtte, men fordi fokus er på at få nedbragt antallet af forsorgshjemspladser, kan de unge ikke tilgodeses i dette forslag. □ Det økonomiske incitament i lovforslaget gør, at unge nu "opfordres" til at komme på en boform, for ellers er der ikke refusion på den bostøtte, der har vist sig at være gavnlig for dem. □□

Samarbejde mellem kommune og boform

Kommunen får med forslaget pligt til at lave en handleplan for hjemløse, der opholder sig på et herberg. Kommunen skal også inddrage din opholdsplan fra det herberg du opholder dig på, og dermed de faglige vurderinger, personalet på herberget har om dig. F.eks. kan de have en holdning til, hvilken bostøtte du skal have eller om du skal i misbrugsbehandling, før du er klar til at få en bolig.

Vi frygter, at den skitserede arbejdsdeling mellem kommune og herberg vil give mere magt til kommunerne og hermed udhule boformernes faglighed yderligere

Vi frygter, at den skitserede arbejdsdeling mellem kommune og herberg vil give mere magt til kommunerne og hermed udhule boformernes faglighed yderligere, fordi kommunen i endnu højere grad vil se en borgers ophold på en boform som et nødvendigt onde, frem for en mulighed for den hjemløse til at få relevant omsorg og støtte og en god faglig udredning til gavn for handleplansarbejdet. Handleplanen er samtidig hjemløses mulighed for at få beskrevet fremtiden; hvad skal der til for at I kan komme derhen i livet I gerne vil.

Væsentlige forhold, handleplanen skal tage fat i, og som fremhæves i den politiske aftale, omtales ikke i lovforslaget. □Det er essentielt – det understreges også i den politiske aftale bag forslaget – at kommunerne i højere grad skal til at bruge muligheden for at give enkeltydelser og etableringshjælp. I respekt for både den politiske aftale og den hjemløses muligheder for at skabe sig et hjem i den anviste lejlighed, bør det uddybes, hvordan etableringshjælp, indskudslån og bostøtte skal gå hånd i hånd i handleplansarbejdet, hvis omlægningen skal lykkes.

Vi ved alle sammen godt, at hvis det ikke fremgår klokkeklart af lovgivningen, hvilke rettigheder og pligter både kommuner, herberger og hjemløse har, vil kommunerne læse lovgivningen som fanden læser biblen. Og så længe hjemløse ikke har mulighed for at klage over kommunale afgørelser, vil det føre til løsninger, der ikke gavner dig og dine muligheder for at komme tættere på det liv du ønsker dig.

Læs hele SANDs hørings svar til forslaget [her](#)